Skatteutskottets betänkande 1998/99:SkU6

Vissa punktskatte- och tullfrågor

1998/99
SkU6

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag om vissa punktskatte- och tullfrågor. Förslaget innebär bl.a. att beskattningsmyndigheten skall få besluta om revision och tredjemansföreläggande för att kontrollera ansökningar om återbetalning m.m. av skatt, att ättika skall undantas från bekämpningsmedelsskatt, att de skattebelopp som tas ut vid viss privat införsel respektive import av cigaretter justeras så att de överensstämmer med den cigarettskatt som gäller sedan den 1 augusti 1998, att tullmyndigheten kan lämna ut vissa namn och adressuppgifter till innehavaren av ett varumärke, en upphovsrätt eller närstående rättigheter eller av en mönsterrätt i syfte att förhindra att förfalskade eller pirattillverkade varor kommer ut på marknaden.

Utskottet tillstyrker också ett motionsyrkande (v) om att beskattningsmyndigheten skall få besluta om revision hos tredjeman för att kontrollera att den uppgiftsskyldighet som uppkommer i och med ett tredjemansföreläggande har fullgjorts riktigt och fullständigt.

Utskottets m-, kd- och fp-ledamöter har i en gemensam reservation yrkat avslag på motionsyrkandet om s.k. tredjemansrevision.

Propositionen

Regeringen (Finansdepartementet) föreslår i proposition 1998/99:18 att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1984:409) om skatt på gödselmedel,
2. lag om ändring i lagen (1998:824) om ändring i lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,
3. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
4. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
5. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
6. lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,
7. lag om ändring i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.,
8. lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror från land som är medlem i Europeiska unionen,

9. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,

10. lag om ändring i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.,

11. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

I propositionen föreslås att beskattningsmyndigheten skall få besluta om revision och tredjemansföreläggande för att kontrollera ansökningar om återbetalning m.m. av skatt. Det föreslås att bestämmelserna tas in i lagen om skatt på gödselmedel, lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt och lagen om skatt på energi. Dessutom föreslås att bestämmelserna om betalning av skatt i lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter skall tillämpas på belopp som sökanden åläggs att betala tillbaka.

I propositionen föreslås också att ättika skall undantas från bekämpningsmedelsskatt.

Vidare föreslås att de skattebelopp som tas ut vid viss privat införsel respektive import av cigaretter justeras så att de överensstämmer med den cigarettskatt som gäller sedan den 1 augusti 1998.

Slutligen läggs i propositionen fram förslag till ändringar i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. och i sekretesslagen (1980:100). Ändringarna innebär en möjlighet för innehavaren av ett varumärke, en upphovsrätt eller närstående rättigheter eller av en mönsterrätt att väcka talan i domstol för att på så sätt kunna förhindra att varor som är förfalskade eller pirattillverkade kommer ut på marknaden.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1999. Bestämmelserna avseende viss privat införsel och import av cigaretter föreslås dock tillämpas fr.o.m. den 1 augusti 1998.

Lagförslagen har intagits som bilaga till betänkandet.

Motionerna

Motion väckt med anledning av propositionen

1998/99:Sk6 av Per Rosengren m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen beslutar om att beskattningsmyndigheten skall kunna besluta om s.k. tredjemansrevision enligt vad i motionen anförts.

Motion väckt under den allmänna motionstiden 1998

1998/99:Sk616 av Ingvar Eriksson och Inga Berggren (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av bekämpningsmedelsskatten med inriktningen att miljövänliga bekämpningsmedel inte missgynnas i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Kontroll av ansökningar om återbetalning av skatt m.m.

Gällande rätt

Bestämmelser om återbetalning av skatt finns i lagen om skatt på gödselmedel, lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt och lagen om skatt på energi. I lagen om skatt på energi finns även bestämmelser om nedsättning eller kompensation för skatt. Flera av bestämmelserna är konstruerade på så sätt att återbetalning m.m. av skatt medges om den skattepliktiga produkten använts för visst ändamål. Andra bestämmelser avser situationer där skattepliktiga produkter har levererats till ett annat EU-land och beskattats där. Konstruktionen med återbetalning m.m. används också för att uppnå skattefrihet för den som inte är skattskyldig och som därför inte kan medges nedsättning av skatten i samband med att skatten redovisas i deklarationen. Om skatt på gödselmedel, tobak, alkohol och energi återbetalats med för högt belopp till följd av en oriktig uppgift som den sökande lämnat eller på grund av felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende skall sökanden betala tillbaka vad han eller hon fått för mycket. Beslut härom fattas av beskattningsmyndigheten. Uttryckliga bestämmelser saknas om hur belopp som sökande åläggs att betala tillbaka skall regleras.

Enligt 3 kap. 7 § lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter (LPP) får skatterevision ske för att kontrollera att deklarations- och annan uppgiftsskyldighet har fullgjorts riktigt och fullständigt. I ett ärende om återbetalning föreligger varken deklarationsskyldighet eller uppgiftsskyldighet. Bestämmelserna om revision i LPP kan därför inte tillämpas för att kontrollera om återbetalning m.m. av skatt har skett med för högt belopp. Några bestämmelser om revision eller annan kontroll finns heller inte i anslutning till reglerna om återbetalning i lagarna om skatt på gödselmedel, tobak, alkohol och energi.

Propositionen

I propositionen föreslås att beskattningsmyndigheten skall få besluta om revision och s.k. tredjemansföreläggande för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt m.m. har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter. Bestämmelser härom föreslås tas in i lagarna om skatt på gödselmedel, tobak, alkohol och energi. Vidare föreslås att lagen om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet skall kunna tillämpas vid revision eller annan kontroll enligt de nya bestämmelserna.

I propositionen föreslås också att bestämmelserna om betalning av skatt i lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter skall tillämpas på belopp som sökanden åläggs att betala tillbaka. Därmed kommer dessa återkrav att inordnas i ett regelsystem avseende betalning, anstånd, dröjsmålsavgift, ränta och indrivning av skatt. Förslaget i denna del föranleder även en ändring i lagen om indrivning av statliga fordringar.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1999.

Motionen

I motion Sk6 av Per Rosengren m.fl. (v) yrkas att beskattningsmyndigheten skall ges befogenhet att besluta om s.k. tredjemansrevision. Motionärerna är positiva till förslagen i propositionen men anser att de föreslagna kontrollåtgärderna skulle bli effektivare om beskattningsmyndigheten även fick befogenhet att besluta om tredjemansrevision. I vart fall för att kontrollera om de uppgifter som tredje man lämnat är riktiga.

Utskottets ställningstagande

Beskattningsmyndigheten kan begära att den som ansöker om återbetalning av skatt kompletterar sin ansökan med underlag i form av fakturor, utdrag ur räkenskaperna m.m. Däremot är det oklart om beskattningsmyndigheten kan vidta någon kontroll i efterhand, dvs. efter att ett beslut om återbetalning av skatt har fattats. Detta gäller särskilt kontrollåtgärder som kräver att sökanden medverkar, t.ex. granskning av räkenskaper m.m. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är otillfredsställande att beskattningsmyndigheten saknar tydliga kontrollbefogenheter när det gäller återbetalning m.m. av skatt och har ingen erinran mot de förslag som regeringen lämnat för att åtgärda denna brist.

Såvitt utskottet kan bedöma kan beskattningsmyndigheten förhållandevis lätt definiera vilka uppgifter som behöver begäras in när det gäller kontroll av återbetalning m.m. av skatt. Enligt utskottets mening bör därför de uppgifter som beskattningsmyndigheten kan behöva inhämta från tredjeman regelmässigt kunna erhållas genom förslaget om tredjemansföreläggande. I likhet med motionärerna anser utskottet dock att kontrollåtgärderna skulle bli effektivare om beskattningsmyndigheten fick befogenhet att besluta om revision hos tredje man för att kontrollera att den uppgiftsskyldighet som uppkommer i och med ett tredjemansföreläggande har fullgjorts riktigt och fullständigt. Skattemyndigheten bör därför ges befogenhet att besluta om revision hos tredjeman för att kontrollera att sådana kontrolluppgifter som tredjeman är skyldig att lämna enligt lagen om skatt på gödselmedel, lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt och lagen om skatt på energi är riktiga och fullständiga. Utskottet föreslår därför med anledning av propositionen och motion Sk6 att berörda paragrafer kompletteras med en bestämmelse härom.

Beträffande propositionen i övrigt i denna del har utskottet ingen erinran och tillstyrker därför regeringens förslag. Utskottet återkommer dock i det följande till en detalj i lagregleringen.

Ättika undantas från bekämpningsmedelsskatt

Propositionen

I propositionen föreslås att bekämpningsmedelsskatt inte skall tas ut på ättika som säljs som bekämpningsmedel. Anledningen är bl.a. att ättika måste användas i höga doser för att ge önskad effekt vid bekämpning av ogräs och eftersom skatten tas ut på mängden aktiv substans blir bekämpningsmedels-

skatten på ättika väsentligt högre än på alternativa bekämpningsmedel, dvs. sådana medel som är verksamma i låga doser. Ättika kan också användas som livsmedel och finns att tillgå i livsmedelsbutiker till ett betydligt lägre pris än bekämpningsmedlet ättika. Användningen av ättika som köps i livsmedelsbutiker medför emellertid vissa risker för hälsa och miljö när den används för bekämpningsändamål.

Motionen

I motion Sk616 av Ingvar Eriksson och Inga Berggren (m) från den allmänna motionstiden 1998 begärs en översyn av bekämpningsmedelsskatten med inriktning på att miljövänliga bekämpningsmedel som ättika inte skall missgynnas. Motionärerna framhåller att användningen av ättika, på grund av skatten, fördyras oproportionerligt mycket i förhållande till andra preparat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker därför propositionen i denna del. Något tillkännagivande om en utredning av denna fråga behövs inte. Motionen får anses tillgodosedd genom förslaget i propositionen.

Skatt på viss privatinförsel och import av cigaretter

Riksdagen beslöt den 28 maj 1998 (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20) att sänka styckeskatten på cigaretter från 85 öre till 20 öre och att höja den del av skatten som är relaterad till detaljhandelspriset från 17,8 % till 39,2 %. Ändringarna trädde i kraft den 1 augusti 1998.

Skattebeloppen i lagen om beskattning av privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror från ett land som är medlem i Europeiska unionen och i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. skall motsvara den skatt som betalas i Sverige för de mest efterfrågade cigaretterna. Eftersom skatten påverkas av detaljhandelspriset på cigaretter var det inte möjligt att fastställa dessa belopp vid omläggningen av skattestrukturen och sänkningen av cigarettskatt.

Regeringen föreslår nu att de skattebelopp som tas ut vid viss privat införsel respektive import av cigaretter justeras så att de överensstämmer med den cigarettskatt som gäller sedan den 1 augusti 1998. Även tullbeloppet vid import föreslås bli justerat. Ändringarna föreslås gälla retroaktivt fr.o.m. den 1 augusti 1998.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i denna del.

Sekretessbelagda uppgifter

Propositionen

Regeringen föreslår att lagen om tullkontroll av varumärkesintrång och sekretesslagen ändras så att tullmyndigheten kan lämna ut vissa namn- och

adressuppgifter till innehavaren av ett varumärke, en upphovsrätt eller närstående rättigheter eller av en mönsterrätt. Syftet är att bringa de svenska reglerna i överensstämmelse med EG-rätten och förhindra att förfalskade eller pirattillverkade varor kommer ut på marknaden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot förslaget och tillstyrker därför propositionen även i denna del.

9 kap. 9 b § lagen om skatt på energi

Den föreslagna ändringen i 9 kap. 9 b § lagen (1994:1776) om skatt på energi bör samordnas med en ändring i samma lagrum som föreslås i proposition 1998/99:26 Beskattning av råtallolja som utskottet behandlar i betänkande 1998/99:SkU7. Ändringen i nämnda lagrum bör därför utgå ur detta ärende.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *kontroll av ansökningar om återbetalning av skatt m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:18 i denna del och motion 1998/99:Sk6 godtar regeringens förslag med den ändringen att beskattningsmyndigheten skall få besluta om revision hos tredjeman för att kontrollera att den uppgiftsskyldighet som uppkommer i och med ett tredjemansföreläggande har fullgjorts riktigt och fullständigt,

res. (m, kd, fp) - delvis

2. beträffande *ättika*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:18 i denna del och med anledning av motion 1998/99:Sk616 godtar regeringens förslag om att ättika skall undantas från bekämpningsmedelsskatt,

3. beträffande *skatt på viss privatinförsel och import av cigaretter*

att riksdagen godtar proposition 1998/99:18 i denna del,

4. beträffande *sekretessbelagda uppgifter*

att riksdagen godtar proposition 1998/99:18 i denna del,

5. beträffande *lagförslagen*

att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:18 i denna del och till följd av vad utskottet anfört och hemställt antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1984:409) om skatt på gödselmedel med den ändringen att 8 c § erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
8 c §	
Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter.	Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter *och för att kontrollera att uppgiftsskyldighet som avses i 8 b § har fullgjorts riktigt och fullständigt.*

Bestämmelserna i 3 kap. 8–15 d §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller i fråga om revision enligt första stycket.

2. lag om ändring i lagen (1998:824) om ändring i lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,

3. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt med den ändringen att 31 b § erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
31 b §	
Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt enligt 29 eller 30 § har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter.	Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt enligt 29 eller 30 §§ har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter *och för att kontrollera att uppgiftsskyldighet som avses i 31 a § har fullgjorts riktigt och fullständigt.*

Bestämmelserna i 3 kap. 8–15 d §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller i fråga om revision enligt första stycket.

4. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt med den ändringen att 31 b § erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
31 b §	
Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt enligt 28–30 § har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter.	Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt enligt 28–30 §§ har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter *och för att kontrollera att uppgiftsskyldighet som avses i 31 a § har fullgjorts riktigt och fullständigt.*

Bestämmelserna i 3 kap. 8–15 d §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller i fråga om revision enligt första stycket.

5. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi med

dels den ändringen att 9 kap. 9 b § utgår ur förslaget,

dels den ändringen att 9 kap. 14 § erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
	9 kap.
	14 §
Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av, nedsättning av eller kompensation för skatt enligt 2–6, 8 a, 9 eller 9 b–11 § har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter.	Beskattningsmyndigheten får besluta om revision för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av, nedsättning av eller kompensation för skatt enligt 2–6, 8 a, 9 eller 9 b–11 §§ har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter *och för att kontrollera att uppgiftsskyldighet som avses i 13 § har fullgjorts riktigt och fullständigt.*

Bestämmelserna i 3 kap. 8–15 d §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller i fråga om revision enligt första stycket.

6. lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,

7. lag om ändring i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.,

8. lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror från land som är medlem i Europeiska unionen,

9. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,

10. lag om ändring i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.,

11. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

res. (m, kd, fp) - delvis

Stockholm den 24 november 1998

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Bo Lundgren (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Ulla Wester (s), Lena Sandlin (s), Marie Engström (v), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Catharina Hagen (m) och Kenneth Lantz (kd).

Reservation

Kontroll av ansökningar om återbetalning av skatt m.m. (mom. 1 och 5 i motsvarande del)

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Johan Pehrson (fp), Catharina Hagen (m) och Kenneth Lantz (kd) har

dels anfört följande:

Enligt vår mening är förslaget i propositionen om utvidgade befogenheter för beskattningsmyndigheten fullt tillräckligt för att kontrollera att den som ansökt om återbetalning av skatt har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter. Det är viktigt att påpeka att en revision endast får företas i syfte att kontrollera att ett företag eller annan näringsidkare har fullgjort sin egen deklarations- eller uppgiftsskyldighet. När man vill ha uppgifter från någon annan än den som skall revideras får man förelägga sådan tredje man att inkomma med uppgifter. Om behov föreligger skall tredjemansrevision kunna begäras via ett föreläggande av domstol. Det är viktigt att vid integritetskränkande myndighetsutövning åtgärden står i proportion till ändamålet. Mot bakgrund av det anförda avstyrker vi motion Sk6 om att beskattningsmyndigheten skall få besluta om revision hos tredje man.

dels under momenten 1 och 5 i motsvarande del hemställt:

1. beträffande *kontroll av ansökningar om återbetalning av skatt m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:18 i denna del och med avslag på motion 1998/99:Sk6 godtar regeringens förslag,

5. beträffande *lagförslagen såvitt avser kontroll av ansökningar om återbetalning av skatt m.m.*

att riksdagen till följd av vad ovan anförts och hemställts antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1984:409) om skatt på gödselmedel,
3. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
4. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
5. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi med den ändringen att 9 kap. 9 b § utgår ur förslaget,
6. lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,
7. lag om ändring i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Innehållsförteckning

Sammanfattning ... 1
Propositionen ... 1
Motionerna ... 2
Motion väckt med anledning av propositionen ... 2
Motion väckt under den allmänna motionstiden 1998 ... 2
Utskottet ... 3
Kontroll av ansökningar om återbetalning av skatt m.m. ... 3
Ättika undantas från bekämpningsmedelsskatt ... 4
Skatt på viss privatinförsel och import av cigaretter ... 5
Sekretessbelagda uppgifter ... 5
9 kap. 9 b § lagen om skatt på energi ... 6
Hemställan ... 6
Reservation ... 9
Kontroll av ansökningar om återbetalning av skatt m.m. (mom. 1 och 5 i motsvarande del) (m, kd, fp) ... 9
Bilaga
Propositionens lagtext ... 10

Elanders Gotab, Stockholm 1998